

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci navrhovatelů: **a) Městská část Praha – Suchdol**, se sídlem Suchdolské nám. 734/3, Praha 6, **b) Městská část Praha – Nebušice**, se sídlem Nebušická 128, Praha 6, **c) Ing. A. S., Ph.D.**, všichni zast. Mgr. Pavlem Černým, advokátem se sídlem Údolní 567/33, Brno, proti odpůrci: **Středočeský kraj**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, zast. JUDr. Janem Brodcem, LL.M., Ph.D., advokátem se sídlem Rubešova 162/8, Praha 2, o návrhu na zrušení opatření obecné povahy č. 4-20/2011-ZK – Zásad územního rozvoje Středočeského kraje, Aktualizace č. 2, ze dne 26. 4. 2018, v části, jíž se vymezuje plocha pro záměr veřejně prospěšné stavby D300 – plocha rozvoje letiště Praha/Ruzyně (Letiště Václava Havla), za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Ředitelství silnic a dálnic ČR**, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, zast. JUDr. Janem Marečkem, advokátem se sídlem Na Švihance 1476/1, Praha 2, **II) Letiště Praha, a. s.**, se sídlem K Letišti 1019/6, Praha 6, zast. JUDr. Bc. Nikolou Hönigovou, advokátkou sídlem Opletalova 1525/39, Praha 1, v řízení o kasačních stížnostech odpůrce, osoby zúčastněné na řízení I) a osoby zúčastněné na řízení II) proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2020, č. j. 54 A 68/2019-123, o vyloučení soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Milana Podhrázkého z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 As 98/2020,

t a k t o :

Soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Milan Podhrázký **je vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 As 98/2020.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasačními stížnostmi se odpůrce, osoba zúčastněná na řízení I) a osoba zúčastněná na řízení II), dále též jen „stěžovatelé“, domáhají zrušení v záhlaví citovaného rozsudku Krajského soudu v Praze, jímž bylo zrušeno Opatření obecné povahy č. 4-20/2011-ZK – Zásad územního rozvoje Středočeského kraje, Aktualizace č. 2, ze dne 26. 4. 2018, v části textového i grafického vymezení plochy veřejně prospěšné stavby D300 – plocha rozvoje letiště Praha/Ruzyně (Letiště Václava Havla Praha).

[2] Shora uvedené kasační stížnosti projednává Nejvyšší správní soud pod sp. zn. 8 As 98/2020. Po seznámení se s obsahem kasační stížnosti oznámil (přípisem ze dne 16. 7. 2020) JUDr. Milan Podhrázký, jako předseda a člen osmého senátu příslušného podle platného rozvrhu práce Nejvyššího správního soudu k projednání a rozhodnutí této věci, předsedovi zdejšího soudu skutečnosti, na základě kterých se domnívá, že jsou dány důvody pro jeho vyloučení z projednávání a rozhodnutí předmětné věci ve smyslu § 8 odst. 1, věty druhé, zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Konkrétně JUDr. Milan Podhrázký uvedl, že na vydání nyní napadeného rozsudku krajského soudu ze dne 24. 6. 2020, č. j. 54 A 68/2019 - 123, se jako člen senátu nepodílel, avšak upozornil, že tento rozsudek navazuje (jak z hlediska skutkových a právních okolností, tak z hlediska argumentace účastníků) na řízení vedené u krajského soudu ve věci částečně shodných účastníků (účastníkem tohoto dříve vedeného řízení byla mj. i navrhovatelka c) a odpůrce), které bylo ukončeno rozsudkem ze dne 12. 6. 2013, č. j. 50 A 8/2013 - 129. Na vydání tohoto rozsudku se podílel JUDr. Milan Podhrázký jako předseda senátu i jako soudce zpravodaj. Obě zmíněná řízení se týkala návrhu na zrušení totožné části opatření obecné povahy - Zásad územního rozvoje Středočeského kraje č. 4-20/2011-ZK [vymezení plochy pro záměr veřejně prospěšné stavby D300 - plocha rozvoje letiště Praha/Ruzyně (Letiště Václava Havla)]. V nyní projednávané věci je opatření obecné povahy napadeno ve znění Aktualizace č. 2, k níž došlo po předchozím zrušujícím rozsudku. Krajský soud v tomto dřívějším rozsudku označenou část opatření obecné povahy zrušil mj. z důvodu neúplného posouzení kumulativních a synergických vlivů daného záměru v rámci tzv. SEA. Tato otázka byla důvodem zrušení napadené části opatření obecné povahy i v nyní projednávané věci. Aniž by doposud byla známa kasační argumentace účastníků v nynějším kasačním řízení, je zjevné, že právě otázka nevyhodnocení synergických a kumulativních vlivů téhož záměru byla rozhodujícím důvodem, o který krajský soud své rozhodnutí opřel i nyní (viz bod 137. odůvodnění). Kasační stížnost podal odpůrce i osoby zúčastněné na řízení, které se zrušením opatření obecné povahy nesouhlasí. Jak je současně z odůvodnění nyní napadeného rozsudku zřejmé, krajský soud na své předchozí výše označené rozhodnutí v souvislosti se závěrem o nedostatečném vyhodnocení synergických a kumulativních vlivů na řadě míst odkazuje a navazuje na ně.

[4] Místopředsedkyně Nejvyššího správního soudu JUDr. Barbara Pořízková podle § 8 odst. 3 *in fine* s. ř. s. předložila (přípisem ze dne 22. 7. 2020) posouzení naznačené otázky podjatosti devátému senátu zdejšího soudu, který je podle platného rozvrhu práce povolán o této otázce rozhodnout.

[5] Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, „*jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*“

[6] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze jen výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

[7] Ve shodě s judikaturou Ústavního soudu (viz nález ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94) je v rozhodovací činnosti při hodnocení podjatosti soudců nutno aplikovat tzv. „dvojitý test nestrannosti“, z něhož mimo jiné vyplývá, že *„neutrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o níž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěžejně nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širše, tedy i z hlediska objektivního, které sleduje existenci dostatečných záruk, aby bylo možno vyloučit jakoukoli legitimní pochybnost.“*

[8] V daném případě se soudce JUDr. Milan Podhrázký označil za podjatého, neboť nyní napadený rozsudek krajského soudu ze dne 24. 6. 2020, č. j. 54 A 68/2019 - 123, se týká z části týchž účastníků a má věcnou i právní souvislost s rozsudkem krajského soudu ze dne 12. 6. 2013, č. j. 50 A 8/2013 - 129, na němž se jmenovaný soudce podílel.

[9] Krajský soud v rozsudku ze dne 12. 6. 2013, č. j. 50 A 8/2013 - 129, rozhodl o zrušení části napadeného opatření obecné povahy v části textového i grafického vymezení plochy veřejně prospěšné stavby D300 označené jako „Plocha rozvoje Letiště Praha Ruzyně“. V rozsudku ze dne 24. 6. 2020, č. j. 54 A 68/2019 - 123, pak krajský soud rozhodoval o zrušení opatření obecné povahy č. 4-20/2011-ZK – Zásad územního rozvoje ve znění aktualizace č. 2, přičemž bylo toto opatření zrušeno v části textového i grafického vymezení plochy veřejně prospěšné stavby D300 – plocha rozvoje letiště Praha/Ruzyně (Letiště Václava Havla Praha), a to ke dni právní moci citovaného rozsudku. V prvně citovaném případě se přitom na rozhodování podílel i JUDr. Milan Podhrázký, který byl členem senátu a zároveň soudcem zpravodajem.

[10] Z poslední třetí věty shora citovaného § 8 odst. 1 s. ř. s. je patrné, že zákonodárce zásadně nepřipouští, aby předchozí působení soudce v rozhodovací činnosti týkající se určitých věcí nebo určitých účastníků bylo samo o sobě důvodem podjatosti. Výjimku představuje pouze zákonem výslovně zmíněná situace, popsána ve větě druhé zmíněného ustanovení, a sice že vyloučení jsou vždy *„soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení.“* Pojem „předchozího soudního řízení“ je standardně vykládán judikaturou jako soudní řízení instančně (nikoli pouze časově) předcházející tomu, v němž se otázka případné podjatosti

soudce posuzuje. Pro uvedený výklad svědčí jak argumenty gramatické a systematické, tak argumenty založené na povaze soudcovské rozhodovací činnosti a systému instančních vztahů. Věta druhá se týká situací, kdy se na projednávání a rozhodování věci v předchozím řízení soudním či v předchozím postupu správního orgánu podílela táž osoba, jež by věc měla posuzovat nyní. Je zjevné, že uvedené ustanovení míří na situace instančního nebo kvaziinstančního vztahu mezi „původním“ a „nynějším“ orgánem. Jeho smyslem a účelem je docílit, aby v různých stupních soudního řízení (či v kvaziinstančním vztahu mezi správním orgánem a správními soudy) rozhodovaly tutéž věc vždy odlišné osoby. Jinak řečeno, jde o pravidlo „různých očí“ v rámci instančního či kvaziinstančního vztahu, které má zaručit co možná největší míru objektivitu a otevřenosti vyšší instance (kvaziinstance) případnému novému pohledu na projednávanou věc a zabránit případným tendencím, aby tatáž osoba, jež v mezidobí přejde od jednoho z orgánů k orgánu druhému, sama sobě „potvrdila“ správnost jí dříve vysloveného názoru.

[11] V nyní projednávané věci jde právě o tento případ, ačkoliv JUDr. Milan Podhrázký, nyní soudce Nejvyššího správního soudu, nebyl přímo členem senátu krajského soudu, který vydal rozhodnutí napadené ve věci sp. zn. 8 As 98/2020. Nelze totiž pominout, že jmenovaný soudce k otázce posouzení návrhu na zrušení opatření obecné povahy vyslovil svůj právní názor a obdobnou otázkou se zabýval již v „předchozím kole“ řízení. Ačkoliv se fakticky jednalo o napadení „nového opatření obecné povahy“, neboť došlo k aktualizaci znění zásad územního rozvoje, Nejvyšší správní soud má za to, že se v jádru věci jedná stále o tutéž věc, a to o rozhodnutí o návrhu na zrušení citované části opatření obecné povahy.

[12] Je zde tedy nepochybně dána věcná i právní souvislost obou věcí rozhodovaných krajským soudem, která je podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu takového charakteru, že nevyločením JUDr. Milana Podhrázkého by byl ve výsledku zpochybněn devolutivní účinek kasační stížnosti, jakož i výše vyložený princip nestrannosti soudce.

[13] Tento princip je pro posouzení věci zcela určující a odpovídá mu i relevantní judikatura Nejvyššího správního soudu, dle které je pojem „předchozího soudního řízení“ potřeba chápat nejen instančně, jak již bylo naznačeno výše, ale i materiálně, tj. s ohledem na konkrétní a přímou souvztažnost a věcnou souvislost předmětných řízení; viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Nao 13/2004 - 54 (publ. pod č. 433/2005 Sb. NSS), podle kterého *„[s]mysl a účel věty druhé § 8 odst. 1 s. ř. s. spočívá mimo jiné v rozvinutí principu instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. Soudce má čerpat poznatky potřebné pro projednávání a rozhodování věci právě z těch pramenů a tím způsobem, jež jsou vlastní té fázi řízení, k níž je podle pravidel funkční příslušnosti povolán. K pramenům jiným soudce přihlídnout nemůže, což souvisí i s požadavkem jeho nestrannosti ve smyslu neovlivněnosti předchozím (a tedy procesně neregulérním) poznáním o dané věci. Ustanovení věty druhé § 8 odst. 1 s. ř. s. lze tedy chápat jako specifické rozvinutí zásady, vyjádřené již ve větě první § 8 odst. 1 s. ř. s., že totiž soudce nesmí mít jistý, kvalifikovaný poměr k projednávané věci.“*

pokračování

[14] S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že u JUDr. Milana Podhrázkého je v nyní posuzovaném případě dán onen kvalifikovaný poměr k věci, neboť o ní již získal vědomost té povahy, jež vyvolává pochybnost o vnitřní nezávislosti soudních instancí a ve svých důsledcích i pochybnost o nestrannosti jmenovaného soudce. Tyto pochybnosti jsou podpořeny i samotným vyjádřením JUDr. Milana Podhrázkého, dle něhož i on minimálně z hlediska vnějšího nazírání považuje za nevhodné, aby se na rozhodování podané kasační stížnosti jako člen rozhodujícího osmého senátu Nejvyššího správního soudu podílel.

[15] Devátý senát Nejvyššího správního soudu proto předložené oznámení o podjatosti shledal důvodným a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu